

Vilka konsekvenser ger storskaligt vindbruk i de norrländska skogarna?

En ny näring, vindbruk, breder ut sig i rasande takt i de norrländska skogarna. Vilka konsekvenser detta får för skogsbruket är ännu inte självklart. Erfarenheterna är ännu begränsade i både tid och rum.

Enligt prognoser kan det komma att uppföras ca 2000 vindkraftverk enbart i Västernorrlands län. Detta medför i sin tur att hundratals mil av nya breda vägar och kraftledningsgator kommer att anläggas i skogslandet liksom att stora ytor friläggs för vindkraftverken och dess servicebyggnader. En konsekvens är att flera hundra mil av hyggeskanter kommer att skapas vilket ökar nämnvärt risken för stormskador.

Det är känt att vindkraftverk i kallt klimat drabbas av isbildning på både rotorerna och torn. Detta resulterar inte sällan i iskast. Det medför att vindkraftparker är uppenbara riskområden under den kalla delen av året. Så här presenterar Skellefteå Kraft problematiken vid Winterwind 2012:

Ice throw

Risks for third party in the area:

- Hunters
- Snowmobile riders
- Berry pickers
- Reindeer herders

The hazard area for ice throw will be signposted. Existing snowmobile trails will be moved outside the risk area

Health and safety procedures for personnel and visitors

- Health and safety information for all
- Risk assessment prior to access in winter
- Operation centre informed on arrival and when leaving the wind farm
- Wind turbine shut down before entering the hazard area (300 m)
- Visitors only if authorised by wind farm manager
- However, wheeled or tracked vehicles with roof can drive through the wind farm without any need to shut down the wind farm
- Hard hat

Riskområdet som anges är underkant för de vindkraftverk som byggs numera. I detta fall är totalhöjden endast 150 m men kommer att bli över 200 m på nya vindkraftverk. Kastlängder på uppemot 500 m är möjliga. Detta kommer att begränsa möjligheterna att bedriva arbete i skogslandet under den kalla perioden.

En annan påverkan av iskast är skador på omgivande träd inom kastområdet. Det rapporteras att träden kan bli som blåstrade. Detta är ännu en mycket preliminär uppgift och måste undersökas närmare. Detta kan påverka skyddade områden som är belägna nära vindkraftanläggningar. En fråga som uppkommer med anledning av detta är vilka säkerhetsavstånd man skall tillämpa för nyckelbiotoper och Natura 2000-områden?

I Storrotliden har dokumenterats en typ av trädsador som förknippas med inverkan av vindkraftverken. Ett antal trädstammar inom ett avstånd på 1, 5 km från verken är avbrutna. Orsaken är inte helt känd. En teori är att isbildning på träden är orsaken och att detta skulle bero på att luftens temperatur sänks efter passagen av vindkraftverken. En annan teori är att vindkraftverken orsakar en kraftig turbulens i lufthavet som utsätter träden för en ny typ av belastning som de inte är anpassade för. Denna skadetyp bör studeras ingående.

Vindkraften skapar en helt ny miljö i skogslandet. I första hand gäller det buller som skapas och som kan spridas över mycket stora områden. Mycket större än vad som anges i de bullerkartor som upprättas av exploatörerna. Skall skyddade områden även skyddas för höga bullernivåer? Skall även faunan skyddas mot höga bullernivåer?

Sammantaget så påverkar vindkraftinstallationer skogslandet på en rad områden. Skogens sociala värden kommer att påverkas i stor utsträckning. En fråga som måste ställas i detta sammanhang är om detta kommer att påverka möjligheterna att certifiera skogen enligt FSC. De nationella riktlinjerna lyser fortfarande med sin frånvaro och efter mer än ett års arbete är de ännu inte klara. Var sitter problemet?

Åke Wikström